

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy órára — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadlatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 231. szám.

Szerda, október 10.

Munkára!

— október 10.

(—z—y.) A mai nappal megkezdődött a parlament őszi munkaideje. A kormány kész, kidolgozott munkaprogrammal áll a Ház elé s azt hisszük, hogy épen népszerűsége erejénél fogva képes lesz terveit meg is valósítani.

Most készüli pl. az általános adó-reform tervezete. Róla kiszivárgott hírek szerint felöleli mindazt, amit az igazságosság megkövetel egy nagy adóreformtól, mely hivatva van az egyenetlen tehermegosztást megszüntetni.

Hazánkban két osztályt nyom legnagyobb mértékben az igazságtalan adó-teher, az ugynevezett középosztályt és a földművelőket. Mindkettőt meg fog menekülni az új rendszer által az igazságtalan terhektől, mert az első sorban a jövedelem utáni fokozatos adórendszer lesz. Eltörli továbbá az új törvény a másodosztályú kereseti adót is, hisz modern kulturállamban, hol szociálpolitikai érzék van, lehetetlen megtűrni oly igazságtalan adóalapot, mely a családtagok számával emelkedik! Hisz az államnak érdekében áll a népszaporodás és nagyon különösen tünik fel az, hogy minél nagyobb a család, annál nagyobb a jövedelem, mert a tapasztalás épp az ellenkezőjét bizonyítja.

Szociálpolitikai jelentőségű dolgokról írunk. A szegény existenciák, a kisemberek érdeke lebegjen a kormány szeme előtt az új adórendszer megállapításánál.

Szüntessék meg végre az igazságtalan adóprést! Ne folytassák azt a taktikát tovább, hisz eddig ha beruházás vagy kellett a hadsereg, azt mindig csak a szegény emberből préselték ki! Gondoljanak arra is, hogy egy államnak máshol is lehetnek erőforrásai, mint népének megsarcolásában.

Számítunk rá, hogy az új kormány, mikor az adóreformhoz fog, nem fog

osztályérdeket tartani szem előtt, hanem az egész magyar társadalom igazát s a reformokban igazságosan osztja meg a terheket

Számítunk rá, hogy nem a gazdagok részére készül az új adórendszer, hanem a szegény nép terheit fogja megkönnyebíteni s számítunk arra is, hogy a kisiparosok nem lesznek a reformált adóval a mai arányokban sújtva.

Elvárjuk az új kormánytól még azt is, hogy a fokozatos adórendszer megteremtésével — nem sablonszerű egyformasággal fogja kiróni adóit a polgárságra, hanem tekintetbe veszi annak más terheit is és a méltányosság elvét fogja követni, egyúttal a nép keresetviszonyait is üdvös reformokkal fogja emelni, hisz ha a népjólétet elősegíti, az csak az állampólétet vonhatja maga után.

Elő tehát a munkástörvények revíziójával! Állapítsanak meg létminimumot! Ne csak az államjövdelem emelése álljon a kormány szeme előtt, hanem a népjólét kérdése is s ossza fel munkaprogramját úgy, hogy azon az időn belül, melyhez marsrutájuk elvégzése köteve van, működésüket a nép lelkébe, emlékezetébe oly tényekkel, oly ujitásokkal írják be, melyek ott eltörölhetetlen nyomott hagyjanak!

A delegációk ülészsaka és a költségvetések rendezése után elő hát az adó reformmal és a népjóléti ujitásokkal!

A brassói főispánság. Mint a hivatalos lap legutóbbi száma közli, a király Székely Györgyöt, Brassóvármegye főispánját, ez állástól buzgó szolgálatai elismerése mellett saját kérelmére felmentette, gróf Mike s Zsigmond földbírtokost pedig Brassóvármegye főispánjává nevezte ki.

A kiegyezés tárgyalások. A kiegyezés előkészítő tárgyalásával megbízott osztrák bizottság tagjai szombaton Budapestre érkeznek s még aznap folytatják a kiegyezés tárgyalását a magyar bizottsággal. A tanácskozás ezuttal két napig fog tartani.

A kurlai bíraskodás. Az igazságügyminiszteriumban Polónyi Géza igazságügyminiszter elnöklésével tegnap kezdtek meg a választások fölött való kurlai bíraskodás reform-kérdésének tárgyalását.

A jegyzői nyugdíjintézet Ulése.

— október 10.

A torontálvármegyei községi és körjegyzők nyugdíjintézetének választmánya rendes őszi gyűlését október hó 15 én délután 4 órakor tartja a vármegye székházának alispáni kistermében. Az ülés tárgysorozata a következő:

Nedelykovits Milos szerbzentmártoni jegyző kérvénye segédjegyzői éveinek nyugdíjigóságába leendő beszámítása iránt.

Dubák Károly kérvénye nyugdíjigóságának megállapítása iránt.

Kalmusz Pál kérvénye helyettes-segédjegyzői éveinek beszámítása iránt.

Kaszapinovits Dusan illáncsai jegyző kérvénye helyettes-segédjegyzői éveinek beszámítása iránt.

Teszling Miklós tógyéri jegyző kérvénye nyugdíjigóságának 1898. évi július 1-től leendő megállapítása iránt.

Kiss Károly kérvénye nyugdíjigóságának 1884-től leendő megállapítása iránt.

Özv. Ivánovits Miksáné kérvénye néh. férje által befizetett nyugdíjárulék visszautalása iránt.

A m. kir. pénzügyig. m. r. számvivőségnek a hátralékok behajtására vonatkozó jelentés.

Özv. Zsenár Mihályné kérvénye 420 korona halotti negyed kiutalása iránt.

Horecsny Miklós kérvénye helyettes-jegyzői minőségben eltöltött évei beszámítása iránt.

A községi és körjegyzők egylete elnökének Gergely László terhén fenálló 35 kor. 76 fillér törlése iránti előterjesztése.

Ugyanannak Zamurovics Lyubomir terhén fenálló 25 korona törlése iránti előterjesztése.

Ugyanannak Baranyi Kálmán terhén fenálló 430 kor. 40 fillér törlése iránt.

Ugyanannak Predragovits Kristóf terhén fenálló 550 korona törlése iránti előterjesztése.

Ugyanannak Trandaff Sándornak halasztás iránti előterjesztése.

Ugyanannak Stoffel János kérvénye tárgyában tett előterjesztése.

Belsőügyminiszter urnak Judt Károly ügyében 83373/906. sz. a. kelt előterjesztése.

A számvivőség bemutatja a községi és körjegyzők nyugdíjalapjának 1907. évre szerkesztett költségvetését.

És a még befolyandó tárgyak.

A „TORONTÁL“ tárcája.

A bölcs.

Volt egyszer egy bölcs. Felismerte az élet szomorú titkát, e titok a rettegés sötét árnyaival töltötte el lelkét és e homályban a föld minden mosolya elhalt számára s minden öröm elenyészett.

Értelmének hideg szemével tekintett az idők mélyébe s ott sötétséget látott, a jövőt is egészen jól látta, ott is sötétség volt.

Szülőföldjének utait rózta, a városok és falvak utcáit; járt, bölcs fejével bólogatva s az élet vásári zajában szava úgy hangzott, mint a lélekharang bus kongása.

— Emberek, sötétség és sötétség közt éltek. A tudatlanság örvényéből léptetek ki, a tudatlanság ködében tünik tova éltetek s a tudatlanság fagyos sötétsége vár reátok.

Az emberek meghallgatták szomorú beszédjét, megértették keserű igazságát, főlshajtottak s hallgatva tekintettek a bölcs arcába. De miután elkisérték őt a bölcsesség magányos útján, visszatértek foglalkozásukhoz és lakomáikhoz. Megették kenyérüket és megitták szivvidító borukat, gyönyörködtek gyermekeik játékaiban s elfelejtették szomorúságukat s nyomorukat, melyről épp az imént hallottak. Harcoltak egymással gazdagságért és vagyonért s meghatva hallgatták a szeretet igéit; felebarátjuk vérértől festett kezükkel simogatták a szívüknek kedves szép asszonyokat és áruló ajakkal csókolák barátaikat.

Ellopták egymástól minden vagyont s mikor

a sok lopástól meggazdagodtak, hevesen védték a tulajdont. Szemérmetlenül hazudtak és csaltak s azt mondták, hogy az igazság az élet királynője. Sőt voltak némelyek, akik az igazság jótévő erejében hittek s e hittükért szenvedtek. S az emberek szerették a zenét s boldogságukban sirtak hangjainál, elbájolta őket a szépség, de maguk körül türték a rutát s utálatos dolgokat cselekedtek. Egymást szolgátságban tartották s azt mondták, hogy epednek a szabadsáért; megvetették az alattuk állókat és mint örökre befogott állatok, titkon gyűlölték uraikat. S mindig azt hitték, hogy a jót kívülről kapják s soha sem tudták önmagukban megalkotni. Mert az élet kényelmeiért való kicsinyes gondok foglalták el őket; elméjüket vizsályban és hazugságban merítették ki, otromba furfangokban, hogy földi javak utáni telhetetlen falánkságukat csillapítsák. Így éltek ezek a komikus alakok, mint pocsolyában a disznók s bukott angyaloknak képzeltek magukat.

S életük egy piszkos, kimeríthetetlen vulkánhoz hasonlított, mely a nyögéseknek és panaszkodnak megfertőzött salakját árasztja az ég fényes régióiba, a szenvedések és bánat tapadó hamuját és az állatias vágyak büzleletes sarát löki ki magából.

Egymagában járt-kelt a bölcs földi hiúságok között s a mindentudás hangján szólt:

— Mi az élet? Nem tudjátok. Mi az igazság? Nem vagytok képesek megmondani. S minek vagytok itt? Azt sem tudjátok. Lám, ez a ti szerencsétlenségetek.

S mikor látta, hogy egy szerelmes megöleli kedvesét, szomorúan így szólt hozzájuk:

— A halál vár rátok és utódaitokra.

S mikor látta, hogy emberek pompás lakásokat rendeztek be maguknak, szemrehányólag szólt hozzájuk:

— Mindez megérett már az enyészetre.

S ha gyermekeket látott, akik a rét virágai közt, maguk is virágokhoz hasonlóan játszadoztak, felsóhajtott s magában így mormogott:

— A halál aratását látják szemeim.

S mikor az élet bölcsesének egyike, az ő, a halál komor bölcsességét rég ismerő lelkének, ellensége, a tudomány templomában az ifjúságot csodás titkaiba avatta be, ő nevetve így szólt:

— Korlátoltság a bölcseséged. Mert a föld el fog pusztulni s vele minden temploma és tudománya és igazsága és hazugsága elenyészik s te még tenmagad pusztulásának napját és óráját sem ismered.

De egy napon a bölcs egy bájos város szélén, sötét, keskeny utcában, mely moecokkal és szegénységgel volt tele, bűz és rothadás szagában nagy tömeg munkást látott. Egyikük szónokolt. S a bölcs csak bámult, hogy hallgatják; az ő beszédeit soha sem hallgatták ekkora figyelemmel és áhitattal. S az irigységnek egy fájdalmas fulánkjá érte a bölcs szívét.

— Társaim — mondá a szónok a munkásokhoz — hüberiség iszapjában vagyunk, mint a kavics a folyó fenekén s fölöttünk zug elnyomóinknak élete. Mi csak lépcsőül szolgálunk nekik s testünkön keresztül emelkednek verőfényes magaslatoikba s onnan irányítják testük erejét ellentünk, hogy lelkünket még nagyobb

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-6-ig urak részére is. Vidék hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Október 11. Megyei áll. vál. ülése.
Október 14. Tisztizsék.
Október 13. Torontálvármegye őszi közgyűlése.
Október 15. Alkotmánypárti megalakuló gyűlés délelőtt 10 órakor.
Október 15. Jegyzői nyugdíjintézet ülése.
November 12. Közig. biz. ülés.

— A megyei tisztii nyugdíjintézeti választmány ma délelőtt dr. Vinczehidly Ernő m. főjegyző elnöklésével ülést tartott, melyen a következő ügyek nyertek elintéztést:

Neurohr Lenárt utbiztos, miután mindenkorra munkaképtelen, 600 koronával nyugdíjazandó.

Dömötör Dezső egy évnél tovább élvez betegség folytán szabadságot. A szabályrendelet 34. §. értelmében hivatalból nyugdíjazandó, s miután ugy a megyei főorvos, mint dr. Haidegger és dr. Nónay teljes szolgáltatásukat igazolták, az alispán hivatalból való nyugdíjazását kéri. A bizottság ily értelemben tesz javaslatot a közgyűlésnek. A nyugdíj 2480 koronában állapítandó meg.

— Az izr. sátoros-ünnepek. Az izraelita sátoros-ünnepek zárónapjai alkalmából holnapi istentisztelet (muszaf-ims) délelőtt fél 10 órakor kezdődik a helybeli izr. templomban.

— A kulturogyesület ingyenes olvasóhelyisége. A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület tavaly decemberben tudvalevőleg dicséretreméltó áldozattal ingyenes olvasóhelyiséget létesített a nép számára, amelyben mindenki díjtalanul olvashat hasznos magyar folyóiratokat, képeslapokat és más ismeretterjesztő olvasmányokat. Az olvasóhelyiség hézagpótló szükségét legjobban igazolja az, hogy tavaly decembertől májusig közel kétezer látogatója volt az olvasóhelyiségnek. A közművelődési egyesület az olvasóhelyiséget, amely most is a Váralja-utca 9. sz. házában van, az idén október 13-án szombaton délután 5 órakor nyitja meg és bocsátja a közönség rendelkezésére. Az olvasóhelyiség ezentúl nyitva lesz mindennap délután 5 órától esti 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon pedig délután 2 órától este 10 óráig. Az egyesület ez uton is felhívja az iparosköröket és testületeket, hogy ajánlják az olvasóhelyiséget tagjaik figyelmébe.

— Kossuth-szobor Istvánvölgyön. Mint Zichyfalváról jelentik: Mihályfi Mihály, Demkó Géza és Hajszner József körjegyzők. dr. Harczakovich Ödön körorvos és Mihályfi József iskolai igazgató kezdeményezésére mozgalom indult meg az iránt, hogy a bánlaki járásban, Istvánvölgy községében szobrot emeljenek Kossuth Lajos emlékeztetének. A hazafias eszme már a kezdemé-

szolgaságba hajtsák. Ők mindent tudnak — mi semmit, ők élnek, — mi még nem éltünk, de minden bölcseséget ismernek — mi csak meséket, minden fényt az ő kezükben van — a miénkben semmi s még kenyerünk sincs annyi, hogy jóllakhatnánk. Ők leigáztak bennünket s most túlságosan jóllaktak, de eljön mihamar az idő, hogy a mi éhségünk diadalt ül az ő jóllakottságukon, mert szellemük erőtlén, mi pedig erősek vagyunk, mert a szellem életében élünk. Akarunk tudni, emberek akarunk lenni, élni akarunk. Mohó lelkünket a föld minden bölcseségével telíteni akarjuk, mindent akarunk, ami van s alkotni azt, ami még nincs.

— Ember, mondta a bölcs kereskedő mosolygva, tévedésben vagy. Az emberi megismerés korlátolt s csakhamar tudunk többet, mint amire képesek vagyunk. S ha elpusztulsz, nem mindegy, éhes vagy-e vagy jóllaktok, mint azok, kik ellen bölcseséged gyöngye fulánkjai irányulnak? S mit törődés vele, tudatlanként kerülés-e sírba vagy elnyomód tanainak hideg lepedőjébe burkolva? Gondold meg, e földön minden s maga a föld is feledés homályába borul, a halál feneketlen örvényébe süllyed.

A munkások hallgatva néztek rá s szó nélkül hallgatták bölcs beszédét. Aztán metsző hidegséggel utasították vissza szavait. Egyikük így szólt társához:

— Te, faj a kezem, ugyan tisd te kupán.

Ez az egész.

Elismerem, hogy durva, nagyon durva ez a munkásnépség. De az ő hibája ez? Soha senki sem tanította jó modorra...

Maxim Gorkij.

nyezés első óráiban oly lelkes pártolásra talált, hogy annak méltó megvalósítása már előre is biztosítottak tekinthető.

— **Áttérés a római katolikus vallásra.** Szegedről jelentik: Érdekes aktus színhelye volt vasárnap a kegyesrendiek főgimnáziumának díszterme. Begavári Back Bernát szegedi nagyiparos, az ország egyik legnagyobb gőzmalmának tulajdonosa a zsidó hitről áttért a római katolikus hitre. A keresztelést a kegyesrendi gimnázium dísztermében levő kápolna előtt dr. Platz Bonifác tankerületi főigazgató végezte. Jelen volt dr. Lázár György polgármester is, aki begavári Back Bernát és neje Eisenstädter Lili, valamint két kis gyermekének áttérésénél a keresztapai tisztet töltötte be.

— **Halálozás.** Mint Temesvárról jelentik, Wieszner Ferenc, a temesvári polgári és felső kereskedelmi iskola megalapítója, tegnapi reggel fél 6-kor, 84 éves korában meghalt.

— **A polgáriszkolai tanárok gyűlése.** Jelenítettük már röviden, hogy az országos polgári iskolai egyesület délvidéki köre vasárnap tartotta Fehértemplomban évi rendes közgyűlését, a melyen a polgári iskolát és a tanári testületet érdeklő sok fontos ügy került tárgyalásra. Ujabbán a gyűlésről a következő részletes tudósítást vettük:

A gyűlés napján az érkező tanárokat Fehértemplom polgármestere, Rossin János szíves szavakkal üdvözölte a város közönségének nevében. Szentes Adolf nagybecskereki tanár, a kör elnöke köszöntötte meg a fogadást. A gyűlést Szentes Adolf elnök nagyhatalú beszéddel nyitotta meg. Üdvözölte a polgármestert, a vendégeket, kartársait; majd a polgári iskolai tanárok sok sérelméről emlékezett meg, mint olyanokról, amelyeket télenül tűrni tovább nem lehet. Bizik sz új korszak nagy férfiban, hogy a tanárok jogos követeléseit kielégítik. Donszky Lukács igazgató munkára szólítja föl kartársait. Csakis tömörüléssel lehet a tanárok sérelmeit segíteni. Jakab Dávid nagybecskereki tanár, helyettes titkár tette meg ezután évi jelentését, amelyben a kört érintő eseményekről számolt be. Varga Jenő, nagyszentmiklósi tanár „A polgári iskolai tanárok mai helyzetének bírálata” címen tartott tanulmányos előadást. Beszédében a tanárok kartársi, egyesületi, társadalmi életét bírálta. Elítéli a tanárok közönyét. Az előadásához Komjáthy orsovai tanár és Donszky igazgató szólt hozzá. A különböző vizsgálatról indult meg ezután a vita. A gyűlés az egyesület középpontú vezetését kéri, hogy a miniszteriumban járjon el a különböző tárgyak megállapításában. Az elemi iskola V. és VI. osztályából a polgári iskola II. vagy III. osztályába való félévelnél egységesen különböző vizsgálatot ajánl a gyűlés. Vitatételül szolgált a következő kérdés: Melyek azok az okok, melyek az egységes hitosztályú polgári iskolát szükségessé és a reformot elodázhatalanná teszik? Szentes Adolf ezzel kapcsolatosan sürgeti az új polgári iskolai törvényt. A polgári iskola célja a középosztályt minél műveltebbé tenni. E tekintetben ma már sem a négy, sem a hat osztályú polgári iskola nem tud megfelelni a kívánalmaknak, amelyek folyton fokozódnak. Középiszkolára van szükség, olyanra, amely ki tudja elégíteni az egyetemi tanulmányra nem vágyó, de nagyobb műveltséget óhajtó ifjakat. A gyűlésből táviratban üdvözölték Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi minisztert, Morlin Emil osztálytanácsost, Ballagi Aladár országgyűlési képviselőt és Ladkányi Károly középonti egyesületi elnököt. Az indítványok során Erdős Béla a fizetésrendezés dolgában szólalt föl. A gyűlés után társaságot volt.

— **Értesítés.** A nagybecskereki tisztviselőegylet ez uton közli tagjaival, hogy Polgár Károly szinagagató 20% engedményt nyújt a napi árából. Ezen kedvezmény kiterjed a páholyokra is. A kedvezményt igénybe vevő tagok felkérésnek tehat, hogy a szelvények átvétele végett az egyet elnök vagy a titkárhoz forduljanak.

— **Bérmozgalmak Nagybecskereken.** Az écskai uton levő dr. Nagy Dezső féle téglagyárban tegnap 22 munkás egy új körkemence építése közben váratlanul abbahagyta a munkát és bérjavításokat követelt. A munkások — kivétel nélkül napszámok és nem szervezett munkások — a többi alkalmazottakat is sztrájkra akarták bírni, ami azonban nem sikerült. Hgy esetleges zavargásoknak elejét vegyék, csendőrséget kért a munkavezető, amely a napszámokat szétosztatta. A gyárvezetőség ma új embereket fogadott föl.

Ugyancsak bérmozgalmat indult meg ma reggel az Ujváry-féle faterlepen. Itt 12 munkás nem akart tovább dolgozni azért, mert télen 11 órai munkaidőre csak 1 korona 60 fillér bért kapnak és követelik, hogy télen is a nyári 12 óras munkaidőre fizetett 2 korona bért fizessék

meg. A tulajdonos eleinte nem teljesítette a munkások követelését, a nap folyamán azonban, mint értesülünk, megegyezés jött létre olyképen, hogy a téli időnyben 1 korona 80 fillért kapnak, a munkások ennek alapján újra munkába állottak.

— **Országos vásár Nagybecskereken.** Holnap kezdődik meg az őszi országos vásár Nagybecskereken a szarvasmarmá és juh felhajtással. Az előjelekből ítélve nagyon élénk forgalomra van kilátás, ha csak a nagybecskereki vásárok makacs megrontója, az eső ránk nem köszönt. Nagy vesztesége a mostani vásárnak az a körülmény, hogy sertéseket a zárlat miatt nem lehet felhajtani.

— **Villamos világítás Zombolyán.** Mint Zombolyáról jelentik, a Zombolyai Gőzmalom Részvénytársaság azt az ajánlatot tette a közönségnek, hogy ugyanolyan feltételek mellett szolgáltatja a villamos áramot, mint azt a nagyikindai villamos mű tulajdonosa felajánlotta. Eszerint a gőzmalom 22 fillért szolgáltatná a közönségnek a villamos erő hektovatt óráját, a közönség pedig a maga vezetéken át a fogyasztóknak árusítaná a villamosságot.

— **Halál a szekér alatt.** Zsarkov Szávó torontáljózseffalvai lakos hasonló nevű fiát végtelen baleset érte a napokban. A szerencsétlen gyermek kukorica hordás alkalmával az erősen megrakott szekerről leesett, még pedig oly szerencsétlenül, hogy a szekér kerékei alá került. A súlyos szekér keresztülment a gyermekén, aki oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy rövid két órai kintelés után meghalt.

Színház és Irodalom.

Heti műsor:

Csütörtökön: Poszorkány.
Pénteken: Az elmúlt harangok.
Szombaton: A koldusgróf (operette).
Vasárnap délután: A mádi zsidó.
„este A koldusgróf (operette).

* **A postásfiú és a huga.** Tegnap este „A postásfiú és a huga” című bohózat került színre közepes számú közönség előtt, amely jóízűen mulatott a darab sikerültebb bohóságain, különösen a harmadik felvonásbeli színházi botrányon. A postásfiú szerepében Szalóky kabinetalakítást nyújtott, míg a női címszerepet Révész Ilonka játszotta igen bájosan és temperamentumosan s finoman előadott dalait a közönség megújratá. A többi szerepekben igen jó volt Virányi, Sik Rezső, Nagy Gyula, Remete Géza, Szabados Gizike és E. Zöldi Hermin. (S-s)

* **A főkonul.** Ma este a szintársulat „A főkonul” című operettet mutatja be, amely a Király színházban zajos sikert aratott. A főbb szerepeket Ernyei János, Nagy Gyula, Remete Géza, E. Zöldi Hermin, Sz. Pozsonyi Lenke, Sik Rezső, Asszonyi László, Gózon Gyula, Szalóky Dezső, Ragányi Iza és Molnár Vilma játsszák.

* **Műsorváltás.** A csütörtökre hirdett „Nők barátja” közbejött akadályok miatt elmarad s helyette Sardou világírű műve, a „Boszorkány” kerül színpadra S. Kürti Margittal a címszerepben. Szabados Gizike egyik legjobb szerepét, Manuellt fogja játszani. A férfi szerepét Ernyei János, Sik Rezső, Virányi Sándor, Szalóky Dezső és Remete Géza játsszák.

A további műsor változatlan marad s így pénteken Rákosi és Malonyai színműve „Az elmúlt harangok” kerül bemutatásra. A darab a Nemzeti színházban aratott igaz sikert. S. Kürti Margit, Szabados Gizike, Remete Géza és Sik Rezső játsszák a vezető szerepeket.

* **A „Magyar Szemle”** (szerkeszti Szemere György) XVIII. évfolyamának 40. száma izléses külsővel s a következő tartalmas és figyelemreméltó közleményekkel jelent meg: Hetes: Részvényből — dráma. — Lehotai: Leconte de Lisle (képpel). — Leconte de Lisle: Költeményeiből (versek, ford. Kosztolányi Dezső) Híalmar szíve. — Az oroszlan halála. — Sarkvidék. — Homeri harc. — Solvet specum. — Halás István: Különös történet. Részlet Leconte de Lisle-nek drámájából „Az eriniszek”-ből (szindarab, ford. Kosztolányi D.) — Comon D'or: Budapest rejtelméi, vagyis ki tette ezt, óh! (kultúrör éneti irányregény Ötör Leó rajzaival 7 folyt) — Ragény: Handel-Mazzetti Enrica bárónő: Jesse és Maria (36. folyt., ford. Auer István). — Marcus: A hétről (Kürthy Gy. rajzaival). — Képzőművészet: Telepy Károly halála. — Zene: Cs. B.: Budapest zenei élete. — Színház: Fidelio: Muskáti — Felekiné halála. — A szerkesztő üzenetei. — Hirdetések. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Esterházy-utca 15.

TÖRVÉNYSZÉK.

A novemberi esküdtzéki ciklus.

A nagybecskereki kir. törvényszék mint esküdtbíróság november 5-én kezdi meg az őszi esküdtzéki tárgyalások sorát. A novemberi tárgyalásokra a következő esküdtteket sorsolták ki:

Rendes tagok:

- Asztalos Imre kisbirtokos, Magyarittele.
- Aufsz Jakab uradalmi tisztartó, Macedónia.
- Dr. Balás Iván földbirtokos, Németelemér.
- Bella Márton földmives, Magyarszentmárton.
- Berkovich Antal közséki végrehajtó, Módos.
- Bodó Sándor ny. jegyző, Magyarittele.
- Borbély József földmives, Ótelek.
- Boróczy Dezső számellenőr, Nagybecskerek.
- Fa András földmives, Ótelek.
- Dr. Farkas Géza földbirtokos, Németelemér.
- Dr. Galamb Géza ügyvédjelölt, Módos.
- Gerő József vendéglős, Módos.
- Gligorovits Milivoj kereskedő, Módos.
- Heizler Mihály mézárás Ótelek.
- Herman Béla asztalos, Magyarszentmárton.
- Hirsch Antal uradalmi felügyelő, Módos.
- Holländer Samu kereskedő, Németelecska.
- Kerekes József földmives, Ótelek.
- Klein Mór kereskedő, Szerbittele.
- Komlósi Antal földmives, Magyarszentmárton.
- Korcsmáros Pál földmives, Magyarszentmárton.
- Krausz János korcsmáros, Gyúlvész.
- Lauer Ferenc kereskedő, Jánosföld.
- Lederer Armin kereskedő, Németelecska.
- Longinovits Iván takarékpénztári igazgató, Módos.
- Madrász József földmives, Ótelek.
- Pap Ernő földbirtokos, Németelemér.
- Polák Sándor ügyvédi inok, Módos.
- Raczkóvi Arthur földmivelő, Fény.
- Wiedemann Ernő kereskedő, Nagytorák.

Póttagok:

- Grün Alfréd kereskedő, Nagybecskerek.
- Dr. Handler Lázár ügyvéd, Nagybecskerek.
- Hertelendy Ferenc m. aljegyző, Nagybecskerek.
- Dr. Koczor Sándor p. ü. s. titkár, Nagybecskerek.
- Litavszky Pál p. ü. segédtitkár, Nagybecskerek.
- Lucsics Miklós háztulajdonos, Nagybecskerek.
- Popovits Pál nyug. tanító, Nagybecskerek.
- Schnell Alfréd omb. hivatalnok, Nagybecskerek.
- Szöllőssy Károly művezető, Nagybecskerek.
- Tolveth Oszkár bankhivatalnok, Nagybecskerek.

A novemberi ciklusra eddig a következő ügyeket készítették elő tárgyalásra:

- November 5-6 Gyurics Ársza, szándékos emberölés büntette.
- November 7. Veszkov Péter, halált okozott súlyos testi sértés vétsége.
- November 8. Bakics Jéca, szándékos emberölés büntette.
- November 9. Boszity Milán, halált okozott súlyos testi sértés vétsége.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, október 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) A nyári szünet után a képviselőház ma délelőtt tartotta első ülését, amelyen a képviselők nagy számmal vettek részt s a karzatok is tele voltak.

Az ülést 11 órakor nyitotta meg Justh Gyula elnök, aki bemutatta a miniszterelnök átiratát arról, hogy a király a képviselőháznak a trónbeszédre vonatkozó feliratát tudomásul vette. Bejelentette továbbá az elnök, hogy a Curia Achim András mandátumát megsemmisítette.

Hammersberg jegyző beértesíti az időközben beérkezett kérvényeket, a melyeket a kérvényi bizottsághoz utasítanak.

Wekerle Sándor miniszterelnök bejelenté, hogy a képviselőház pénteki ülésén terjeszti be az 1907. évi költségvetést, ugyanakkor terjeszti be a kormány azokat a törvényjavaslatokat, amelyeket a nyári szünet alatt előkészített, úgy hogy a parlament nyomban megkezdheti az érdemleges munkálkodást.

Miután megállapították a pénteki ülés napirendjét, következtek az interpellációk.

Szemeré Miklós a sajtó visszaéléseiről panaszokdók, ismerteti az egyes lapok pausálé ügyeit, amelyeknek a dolgában interpellálja a miniszterelnököt.

Wekerle Sándor miniszterelnök

nyomban válaszol az interpellációra s a lapok pausálé dolgaiban előfordult visszaélésekre azt mondja, hogy ezek a jelenlegi kormányt nem érintik. Ami pausálét most a lapok kapnak, az jogos és indokolt.

Ezután Vajda Sándor a nők egyenjogúsítása ügyében interpellált.

Ottó főherceg betegsége.

Budapest, okt. 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsi éjjeli jelentés szerint Ottó főherceg állapota lassu javulásnak indult, mindamelllett az orvosok a legnagyobb elővigyázatot ajánlották, mert még most is a legkisebb komplikáció könnyen veszedelmes tüdőgyuladást idézhet elő.

Változás a diplomáciai karban.

Budapest, október 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervárról sürgönyzik, hogy Achrenthal báró osztrák-magyar nagykövet szabadságra ment, a melyet Ausztriában fog tölteni. Azt hiszik, hogy ez a szabadságolás összefüggésben van a nagykövet legközelebb megtörténő távozásával. Helyette most Fürstenberg herceg vezeti a nagykövetség ügyeit.

Balkán fejedelmek találkozása.

Budapest, október 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból táviratozzák: Egy szerb lap ama híradása, hogy a napokban Péter király és a bolgár fejedelem között Pirotnban találkozás lesz — minden alapot nélkülöz.

A szerb vámkonfliktus.

Budapest, október 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádi hivatalos jelentés szerint a szerb tüzérségi bizottságnak csak az a feladata van Creuzotban van, hogy a Schneider-féle ágyukon egy módosítást vizsgáljon felül. A híradás minden egyéb kombinációt helytelennek minősít.

Budapest, október 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból megcáfolják most azt az értesítést, hogy Szerbiában a disznóhus ára 80 centimről 55 centimre esett volna. A belgrádi vágóhidon a sertés-hus ma is még 80 centimbe kerül kilogrammonként.

Az orosz események.

Budapest, október 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervárról sürgönyzik, hogy Schtscheglovitov orosz igazságügyminiszter birtokán nagy tűz volt. Azt hiszik, hogy parasztyujtogatás esete forog fen.

Budapest, október 10. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, a kadettpárt helsingforsi kongresszusa kormánykörökben általában elég jó hatást kelt, miután a kongresszuson az a határozat nyert kifejezést, hogy a kadettpárt nem forradalmi eszközökkel akar működni.

Határidő-üzlet.

Budapest, október 10. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	14.38	—
Buza (áprilisra 1907.)	14.96	—
Rozs (októberre)	12.80	—
Rozs (áprilisra 1907.)	13.18	—
Zab (októberre)	13.84	—
Zab (áprilisra 1907.)	13.94	—
Tengeri (májusra 1907.)	10.38	—

Nyilttér.*)

Mindenütt kapható

Szaga Kalodont

nélkülözhetetlen fogtisztító-szer,
a fogakat tisztán, fehérén és épségben tartja.

(353-42.23)

* Az e rovat alatt közöltékek nem vállal felelősséget a szerk.

Reggeli előtt

1 pohár Rohitschi „Tempel-forrásvíz” vizelethajtó, étvágygerjesztő hatású és elősegíti az anyagcserét.

A „Styria-forrásvíz”-nek hatása ugyanaz, csak erősebb.

(922b-3.1)

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, szerda, október hó 10-én:

A FÖKONZUL.

Operette 3 felv.

Személyek:

- Schiller, gyáros Budapest, a San Martinói köztársaság főkonzula — Erneyi János
- Gusztáv, a fia — Nagy Gyula
- Ferrari Giacomó, a köztársaság kormányzó elnöke — Remete Géza
- Leonóra, a felesége — E. Zöldi Hermin
- Paula, leányuk — Sz. Pozsonyi L.
- Sparaducci Bartoló, rendőrfőnök St. Martinóban — Sik Rezső
- Kelcpi Duci, a szabadlegények elnöke — Asszonyi László
- Hernádi Frici, a szabadlegények elnöke — Gózon Gyula
- Izéske Péter, a club mindenese — Szalóki Dezső
- Lóri, a felesége — Ragányi Iza
- Meisner Arabella, nevelőnő — Mojnár Vilma

Kezdete 8 órakor.

Holnap, csütörtök, október hó 11-én:

A nők barátja.

234. szám. 1906.

942-1.1

Hirdetmény

Alólirott községi előjáróság ezennel közhírré teszi, hogy a „Greda” dülőben fekvő 400 hold szántóföld f. évi október hó 15-én 2 holdas parcellákban készpénzfizetés mellett bárbe fog adatni

Basahid, 1906. évi október hó 8-án.

Szávics, jegyző.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a „Szerb- és Németpárdányi tej és más élelmi cikkek értékesítő-szövetkezet” rendkívüli közgyűlése folyó évi szeptember hó 30-án II. számú határozatával a szövetkezet felszámolását mondotta ki.

Ennélfogva a szerbpárdányi 254. sz. telekkönyvben foglalt és a szövetkezet tulajdonát képező ingatlana, mely ház, udvar és kertből áll, a berendezéssel együtt vagy berendezés nélkül is folyó évi október hó 21-én d. u. 2 órakor tartandó nyilvános versenytárgyaláson azon esetben fog eladatni, ha valamely ajánlat az ingatlan, illetve berendezés értékének megfelelő.

Szabályszerű bélyeggel ellátott ajánlatok folyó évi október hó 21-én d. u. 2 óráig zárt boríték alatt a párdányi tej-szövetkezet felszámoló-bizottságához Párdányban címezendők.

Ajánlattevők tartoznak az ajánlathoz képest 10% bánatpénzt a versenytárgyalás megkezdése előtt letenni.

Bővebbi felvilágosítást a felszámoló-bizottság ad

Párdány, 1906. évi október hó 2-án.

(939-2.2)

A felszámoló-bizottság.

Nyomdász-tanuló

jó családból

azonnal felvétetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

(938-x.19)

Torontali h. é. vasutak és Temesvár—Módosi h. é. vasut menetrendje.

Érvényes 1906. évi október hó 1-től.

Oda.				Zsombolya—Nagy-Becskerek.				Vissza.			
V.-v.	Sz.-v.	V.-v.		Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.	V.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.	V.-v.
6014.	6002.	6012.		6001.	6003.	6015.	6011.	6206.	6213.	6203.	6212.
I-III. osztály				I-III. osztály				I-III. osztály			
	645	1010	940	ind.	Budapest-ny.-pályaudvar	érk.	159	710	—	715	—
	—	206	1246	ind.	Szeged	érk.	—	954	1240	—	1252
	—	122	122	ind.	Temesvár-Józsefváros	érk.	—	817	—	—	—
	506	241	—	ind.	Zsombolya (7.)	érk.	—	641	—	944	—
	512	248	—	érk.	Uj-Zsombolya (7.)	ind.	—	634	—	937	—
	514	253	—	ind.	Uj-Zsombolya (7.)	érk.	—	633	—	932	—
	528	309	—		Klári	↑	—	620	—	917	—
	537	318	—		Kécsa	↑	—	611	—	908	—
	544	326	—		*Kurjácska	↑	—	603	—	858	—
	600	345	—		Csene	↑	—	554	—	849	—
	618	400	—		Torontál-Ujvár	↑	—	520	—	828	—
	624	414	—		Óregfalva	↑	—	504	—	815	—
	632	423	—		Ó-Telek	↑	—	451	—	805	—
	643	437	—		Jánosföld	↑	—	440	—	752	—
	658	458	—		Párdány	↑	—	426	—	737	—
	710	511	—		Fény	↓	—	412	—	719	—
	721	523	—		Módos (6.)	ind.	—	400	—	706	—
	—	905	—	érk.	Temesvár-Józsefváros (6.)	ind.	—	V.-v.	—	285	—
	—	310	—	ind.	Temesvár-Józsefváros (6.)	érk.	724	6013	—	905	—
	433	735	540	ind.	Módos (6.)	érk.	514	844	135	651	—
	454	754	601	érk.	Szécsány (4. 3.)	ind.	455	820	114	630	—
	—	—	649	érk.	Versecz (3.)	ind.	—	505	—	155	—
	—	—	215	ind.	Versecz (3.)	érk.	803	—	—	949	—
	—	—	406	ind.	Alibunár (4.)	érk.	1030	—	—	—	—
	505	802	640	ind.	Szécsány (4. 3.)	érk.	447	—	108	630	—
	520	816	657	↓	Szárca	↑	434	—	1254	550	—
	531	826	708	↓	*Lajosmajor	↑	423	—	1240	532	—
	541	836	718	↓	*Pusztá-Kenderes	↑	413	—	1230	522	—
	556	845	729	↓	Lázárföld	↑	405	—	1222	514	—
	609	857	742	érk.	Sándorudvar (2.)	ind.	352	—	1159	456	—
	610	900	745	ind.	Sándorudvar (2.)	érk.	351	—	1158	455	—
	620	909	755	ind.	*Nagy-Becskerek-Gytelep	ind.	342	—	1148	445	—
	630	918	805	érk.	N.-Becskerek-Bpart (7. 2.)	ind.	333	—	1138	435	—
	—	928	—	ind.	N.-Becskerek-Bpart (7. 2.)	érk.	—	—	—	—	—
	—	933	—	érk.	Nagy-Becskerek (3. 2.)	ind.	—	—	—	—	—
	—	955	—	érk.	Szeged (8.)	ind.	—	—	—	1201	—
	—	630	—	érk.	Budapest-ny. p. u. (8.)	ind.	—	—	—	815	—
	—	649	—	érk.	Nagy-Kikinda (8. 9.)	ind.	—	—	—	155	—

Oda.				Nagy-Becskerek—Pancsova-Józsefváros.				Vissza.			
Sz.-v.	V.-v.	Sz.-v.		Sz.-v.	V.-v.	Sz.-v.	V.-v.	Sz.-v.	V.-v.	Sz.-v.	V.-v.
6206.	6213.	6203.		6212.	6202.	6204.	6214.	6201.	6211.	6201.	6211.
I-III. osztály				I-III. osztály				I-III. osztály			
	645	1010	940	ind.	Budapest-nyug.-pályaudv. (8) ér.	—	—	—	—	715	—
	—	145	1201	ind.	Szeged (8.)	érk.	—	—	—	1232	—
	—	850	155	ind.	Nagy-Kikinda (8. 8.)	érk.	—	—	—	1081	—
	—	810	705	ind.	Nagy-Becskerek (8. 1.)	érk.	—	—	—	540	—
	—	815	710	érk.	N.-Becskerek-Bp. (1. 7.)	ind.	—	—	—	535	—
	—	840	720	ind.	N.-Becskerek-Bp. (1. 7.)	érk.	827	—	516	—	—
	—	849	729	↓	*N.-Becskerek-Gyártelep	↑	818	—	507	—	—
	—	858	746	érk.	Sándorudvar (1.)	ind.	809	—	458	—	—
	—	802	551	ind.	Szécsány (1.)	érk.	—	—	620	—	—
	—	902	746	ind.	Sándorudvar (1.)	érk.	808	—	443	—	—
	—	914	758	↓	Écska-Zsigmondfalva	↑	757	—	432	—	—
	—	948	828	↓	Tomasovác	↑	732	—	400	—	—
	—	1005	841	↓	Torontál-Ozora	↑	712	—	336	—	—
	—	1025	901	érk.	Antalfalva (5.)	ind.	661	—	314	—	—
	606	—	—	ind.	Számos (5.)	érk.	—	—	412	—	—
	660	1030	902	ind.	Antalfalva (5.)	érk.	649	—	304	—	—
	706	1050	918	↓	Torontál-Vásárhely	↑	639	—	254	—	—
	721	1107	933	↓	Czrepája	↑	616	—	230	—	—
	736	1122	948	↓	Ferenczhalom	↑	559	—	215	—	—
	746	1132	957	↓	*Torontál-Almás	↑	548	—	204	—	—
	805	1155	1028	↓	Pancsova-Józsefváros	↑	535	—	150	—	—
	808	1159	1031	↓	Beágazás Révaujfalva felől	↑	520	—	135	—	—
	818	1209	1041	érk.	Pancsova	ind.	510	—	125	—	—

Oda.				Szécsány—Versecz.				Vissza.			
Sz.-v.	Sz.-v.	Sz.-v.	V.-v.	Sz.-v.	V.-v.	Sz.-v.	V.-v.	Sz.-v.	V.-v.	Sz.-v.	V.-v.
6304.	6302.	6306.	6312.	6301.	6311.	6303.	6303.	6301.	6311.	6303.	6303.
I-III. osztály				I-III. osztály				I-III. osztály			
	—	333	456	ind.	Nbecskerek-Bpart(1) ér.	—	—	918	—	827	—
	—	—	241	ind.	Zsombolya (1.)	érk.	—	—	944	—	—
	—	—	250	ind.	Alibunár (4.)	érk.	1030	—	—	—	—
	905	530	801	ind.	Szécsány (1. 4.)	érk.	730	—	524	627	—
	918	538	809	érk.	Csott (4.)	ind.	722	—	515	619	—
	914	539	810	érk.	Csott (4.)	érk.	721	—	514	618	—
	921	546	817	érk.	Bóka	ind.	714	—	506	611	—
	—	549	820	érk.	Bóka	érk.	712	—	455	—	—
	—	606	837	↓	Kanak	↑	656	—	437	—	—
	—	616	847	↓	O-Lécz	↑	646	—	426	—	—
	—	631	904	↓	Széchenf.R.-Istvánv.	↑	636	—	415	—	—
	—	642	915	↓	Györgyháza	↑	620	—	252	—	—
	—	656	929	↓	Uj-Zichyfalva	↑	607	—	337	—	—
	—	711	947	↓	Nagy-Margita	↑	557	—	322	—	—
	—	720	956	↓	Laudontanya	↑	547	—	302	—	—
	—	728	1004	↓	*Szivattyutelep	↑	538	—	252	—	—
	—	740	1016	↓	Bethlentanya	↑	527	—	240	—	—
	—	750	1026	↓	*Temes-Paulis	↑	517	—	230	—	—
	—	758	1034	↓	Versecz	↑	511	—	222	—	—
	—	803	1039	↓	Versecz	ind.	505	—	215	—	—
	—	130	—	érk.	Temesvár-Józsefv.	ind.	—	—	1000	—	—
	—	925	1125	érk.	Bázis	ind.	328	—	959	—	—

Oda.				Szécsány—Alibunár.				Vissza.			
Sz.-v.*	Sz.-v.	V.-v.		V.-v.	Sz.-v.*			V.-v.	Sz.-v.*		
6404.	6402.	6412.		6411.	6401.			6411.	6401.		
I-III. osztály				I-III. osztály				I-III. osztály			
	este	333	333	ind.	Nagy-Becskerek-Bpart (1.)	érk.	715	—	—	—	—
	—	—	506	ind.	Zsombolya (1.)	érk.	944	—	—	—	—
	609	500	810	ind.	Szécsány (1. 3.)	érk.	608	—	653	—	—
	617	508	819	érk.	Csott (3.)	ind.	559	—	643	—	—
	—	—	505	ind.	Versecz (3.)	érk.	949	—	—	—	—
	620	509	820	ind.	Csott (3.)	érk.	558	—	642	—	—
	628	517	828	↓	*Bóka megállóhely	↑	549	—	633	—	—
	645	533	846	↓	Jarkovác	↑	533	—	615	—	—
	700	547	901	érk.	Számos (5.)	ind.	520	—	600	—	—
	—	—	—	ind.	Antalfalva (5.)	érk.	—	—	330	—	—
	708	—	909	ind.	Számos (5.)	érk.	512	—	545	—	—
	723	—	925	↓	Dobricza	↑	459	—	532	—	—
	732	—	934	↓	Ferdinándfalva	↑	451	—	524	—	—
	745	—	947	↓	Iláncsa	↑	438	—	512	—	—
	757	—	959	↓	Kevi-Szöllös	↑	427	—	501	—	—
	816	—	1023	↓	Uj-Alibunár	↑	412	—	446	—	—
	823	—	1030	érk.	Alibunár	ind.	406	—	440	—	—
	este	—	1250	érk.	Temes-Kubin	ind.	—	—	—	—	—

Oda.				Számos—Antalfalva.				Vissza.			
Sz.-v.	Sz.-v.			Sz.-v.	V.-v.	Sz.-v.	V.-v.	Sz.-v.	V.-v.	Sz.-v.	V.-v.
6512.	6512.			6511.	6511.			6511.	6511.		
I-III. osztály				I-III. osztály				I-III.			